

КОНФЕРЕНЦИЯ ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ
КЪМ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
– РЕПУБЛИКА МОЛДОВА –

Брюксел, 12 октомври 2026 г.
(OR. en)

AD 81/1/26
REV 1

LIMITE

CONF-MD 19

ДОКУМЕНТ ПО ПРИСЪЕДИНЯВАНЕТО

Относно: ОБЩА ПОЗИЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
– Клъстер 3 „Конкурентоспособност и приобщаващ растеж“

ПРЕГОВОРИ ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ

Република Молдова

ОБЩА ПОЗИЦИЯ НА ЕС

(след представяне на преговорната позиция на Молдова AD 31/26 CONF-MD 6)

Преговорен клъстер: 3

„Конкурентоспособност и приобщаващ растеж“

Включително глава 10 „Цифрова трансформация и медии“, глава 16 „Данъчно облагане“, глава 17, „Икономическа и парична политика“, глава 19 „Социална политика и заетост“, глава 20 „Политика за предприятия и промишлена политика“, глава 25 „Наука и научни изследвания“, глава 26 „Образование и култура“ и глава 29, „Митнически съюз“

Настоящата позиция на Европейския съюз се базира на неговата основна позиция за Конференцията за присъединяване на Молдова (AD 11/24 CONF-MD 2) и се подчинява на залегналите в нея принципи за водене на преговори, и по-специално:

- становище, изразено от Молдова или от ЕС по дадена преговорна глава, не предопределя по никакъв начин позицията, която може да бъде заета по други глави;
- договорености, дори и частични, постигнати в хода на преговорите по определени глави, не могат да се считат за окончателни, докато не се постигне цялостна договореност по всички глави;

както и на изискванията, изложени в точки 5, 12, 42, 49, 50, 51 и 52 от рамката за преговори.

ЕС насърчава Молдова да продължи процеса на привеждане на законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС и тяхното ефективно въвеждане и прилагане, както и като цяло да разработи още преди присъединяването политики и инструменти, които са възможно най-близки до тези на ЕС.

ЕС отбелязва, че в своята позиция AD 31/26 CONF-MD 6 Молдова приема достиженията на правото на ЕС по клъстер 3, които са в сила към 7 октомври 2026 г., и декларира готовност да ги въведе до датата на своето присъединяване към Европейския съюз, с изключение на областите, за които е поискала преходен период в рамките на преговорни глави 10 и 16.

Като цялостен отговор на искането на Молдова за преходни периоди и дерогации ЕС припомня основната си преговорна позиция, че преходните мерки имат изключителен характер, ограничени са по време и обхват и се придружават от план, в който ясно са определени етапите за прилагане на достиженията на правото на ЕС. Те не трябва да включват изменения на правилата или политиките на ЕС, да нарушават тяхното правилно функциониране или да водят до значително нарушаване на конкуренцията на вътрешния пазар.

1. Глава 10 „Цифрова трансформация и медии“

ЕС приветства добре структурираната **институционална уредба** на Молдова и високата степен на **привеждане в съответствие на законодателството**. ЕС отбелязва напредъка на Молдова в областта на цифровата трансформация, по-специално по отношение на цифровизацията на обществените услуги. ЕС приканва Молдова да осигури стабилен механизъм за наблюдение с цел проследяване на напредъка, постигнат като част от националната ѝ стратегия за цифрова трансформация, въз основа на показателите на индекса на ЕС за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото (DESI). ЕС оценява положително новия закон на Молдова в областта на киберсигурността, приведен в съответствие с Директивата МИС 2¹.

ЕС отбелязва, че Молдова е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **електронните съобщения и информационните технологии**. ЕС приветства усилията на Молдова за привеждане в съответствие с Европейския кодекс за електронни съобщения² чрез проектозакона за електронните съобщения, като същевременно насърчава Молдова да постигне по-нататъшен напредък и по транспонирането на Регламента за отворения интернет³ и Законодателния акт за гигабитовата инфраструктура⁴. ЕС приветства привеждането на Молдова в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на роуминга, което даде възможност за присъединяването ѝ на 1 януари 2026 г. към зоната „роуминг като у дома“. ЕС подчертава, че Молдова следва да гарантира пълно привеждане в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на блокирането на географски принцип⁵ и други форми на дискриминация въз основа на националността, местопребиваването или мястото на установяване на клиентите в рамките на вътрешния пазар. Освен това ЕС насърчава Молдова да приложи мерките от инструментариума за киберсигурност на 5G технологиите (чрез всички необходими подзаконови актове) и да ги приведе в съответствие с Решението за дециметровия обхват⁶.

ЕС отбелязва, че Молдова е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **цифровите услуги**. ЕС насърчава Молдова да продължи усилията си за пълно привеждане в съответствие с достиженията на правото на ЕС в тази област.

¹ Директива (ЕС) 2022/2555.

² Директива (ЕС) 2018/1972.

³ Регламент (ЕС) 2015/2120.

⁴ Регламент (ЕС) 2024/1309.

⁵ Регламент (ЕС) 2018/302.

⁶ Решение (ЕС) 2017/899.

ЕС отбелязва частичното привеждане на законодателството на Молдова в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **данните**. ЕС приканва Молдова да активизира усилията си за привеждане на законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС в тази област, по-специално с Акта за данните и Акта за управление на данните.

ЕС отбелязва, че Молдова е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **цифровото доверие и киберсигурността**. ЕС насърчава Молдова да постигне напредък към пълно привеждане в съответствие с Регламента за европейската цифрова самоличност и да приведе законодателството си в съответствие с инструментариума на ЕС за киберсигурност на 5G технологиите.

ЕС отбелязва частичната степен на привеждане на законодателството на Молдова в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **аудио-визуалните медийни услуги**. ЕС отбелязва, че плановите на Молдова са в съответствие с рамките на политиките на ЕС. ЕС насърчава Молдова да продължи усилията си за законодателни и институционални реформи в областта на защитата на журналистите, независимостта на медийния регулатор, прозрачността по отношение на собствеността и регулирането на държавната реклама. Освен това ЕС насърчава Молдова да укрепи административния капацитет на своите регулаторни органи, така че ефективно да прилага и изпълнява аудио-визуалния кодекс. ЕС приканва Молдова да използва пълноценно програма „Цифрова Европа“.

ЕС отбелязва, че законодателството на Молдова не е приведено в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **полупроводниците**. ЕС насърчава Молдова да предприеме необходимите стъпки за привеждане в съответствие.

ЕС отбелязва, че законодателството на Молдова не е приведено в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **изкуствения интелект**. ЕС насърчава Молдова да предприеме необходимите стъпки за привеждане в съответствие. ЕС приветства факта, че Молдова разполага с правна и стратегическа рамка за **борба с корупцията в областта на цифровата трансформация**. ЕС приканва Молдова да укрепи капацитета си и да подобри правоприлагането. Необходимо е също така процедурите за назначаване в регулаторните институции да бъдат приведени в съответствие със стандартите на ЕС.

ЕС взема под внимание исканията на Молдова за преходни периоди за достиженията на правото на ЕС по тази глава. По-специално:

- а) Молдова иска преходен период от 6 години, считано от датата на присъединяване или до 31 декември 2035 г., за пълното прилагане на Акта за киберустойчивост.

ЕС отбелязва информацията, представена в подкрепа на това искане. ЕС предлага това искане да бъде разгледано отново на по-късен етап от преговорите за присъединяване. Междувременно ЕС остава на разположение за подкрепа на Молдова в усилията ѝ за спазване на Акта за киберустойчивост.

- б) ЕС отбелязва, че след привеждането на законодателството в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на прилагането на инструментариума на ЕС за 5G технологиите до декември 2027 г. Молдова отправя искане за преходен период за постепенно премахване на оборудване, предоставено от високорискови доставчици, от съществуващите мрежи въз основа на проучване, проведено през периода 2025 – 2026 г.

ЕС предлага искането да бъде разгледано отново, след като бъдат представени резултатите от проучването.

- в) ЕС отбелязва също, че Молдова може да поиска допълнителни преходни периоди за Акта за изкуствения интелект, Акта за данните, Акта за управление на данните и Акта за интегралните схеми.

ЕС предлага тези искания да бъдат разгледани отново на по-късен етап от преговорите. Междувременно ЕС приканва Молдова да постигне напредък в привеждането в съответствие на законодателството си.

2. Глава 16 „Данъчно облагане“

ЕС отбелязва, че правната рамка на Молдова частично е приведена в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на данъка върху добавената стойност (ДДС). ЕС приканва Молдова да приведе националното си законодателство в областта на ДДС в съответствие с достиженията на правото на ЕС, по-специално чрез преразглеждане на освобождаванията от ДДС, определението за данъчно задължени лица, правилата относно мястото на доставка на услуги, обхвата на освобождаванията и сделките с нулева ставка, приспаданията, задължителните специални режими, прилагането на намалени ставки на ДДС и чрез създаване на ефективна система за възстановяване на ДДС, както и чрез укрепване на системата за администриране на ДДС. Молдова следва да представи (до края на 2026 г.) план за действие за привеждане в съответствие с достиженията на правото на ЕС въз основа на системна оценка на разходите и ползите от фискалните стимули, които служат на целите за стратегически инвестиции, и тези, които подкопават събирането на приходи и/или нарушават конкуренцията.

ЕС подчертава, че Молдова следва да приведе законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на данъчното облагане на автомобилите, набирането на капитал и акцизите върху енергийните продукти, тютюна и алкохола. Това включва приемането и прилагането на график за постепенно привеждане в съответствие с акцизните ставки на ЕС върху алкохола, тютюна и енергийните продукти.

ЕС взема под внимание искането на Молдова за преходни периоди за спазване на достиженията на правото на ЕС в областта на ДДС и припомня, че всяко отклонение от системата на ЕС за ДДС по отношение на облагаемите доставки и ставките би могло да окаже въздействие върху собствените ресурси на Съюза, за които данъчната основа ще трябва да бъде коригирана съгласно съответните достижения на правото на ЕС.

По-специално Молдова отправя искане за следните преходни периоди за **достиженията на правото на ЕС в областта на ДДС**:

- а) Преходен период от **четири години** от датата на присъединяване по отношение на прилагането на освобождаване от ДДС без право на приспадане при продажбата и отдаването под наем на земя и жилищни имоти. Молдова счита това искане за необходимо, за да се избегнат нарушения на пазара и да се предотврати внезапно увеличение на цените на недвижимите имоти, което би могло да окаже отрицателно въздействие върху финансовата достъпност на жилищата и стабилността на пазара. Молдова твърди, че предложеният преходен режим ще осигури необходимото време за прилагане на механизми за смекчаване на потенциалните увеличения на цените и за компенсиране на въздействието върху равнището на реалната покупателна способност.

ЕС приканва Молдова да проучи възможността за намалени ставки като алтернатива на освобождаването. ЕС счита, че целите, обосноваващи искането, могат да бъдат постигнати чрез разработване на мерки, които са в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на ДДС. ЕС припомня, че Директивата за ДДС вече предвижда някои освобождавания, свързани със сгради и прилежащата им земя, както и със земя, която не е застроена. Квалификацията на земята или сградата определя приложимото третиране за целите на ДДС. ЕС взема под внимание целта за защита на социалните жилища и други категории. Въпреки това ЕС счита, че за постигането на тази цел не е необходима дерогация с оглед на член 98, параграф 2, буква а) и приложение III, точка 10 от Директива 2006/112/ЕО, които установяват намалени ставки за сектора на недвижимите имоти като част от социалната политика. Поради това ЕС счита, че не са необходими допълнителни преходни разпоредби, тъй като Директивата за ДДС осигурява необходимата гъвкавост.

- б) Преходен период от **десет години**, считано от датата на присъединяване, по отношение на прилагането на ДДС върху **комуналните услуги и доставките на електроенергия за битови нужди**. За да се улесни плавният преход и да се осигури достатъчно време на правителството да приложи целенасочена подкрепа за уязвимите домакинства, се иска преходен период за освобождаване от ДДС до 2037 г. Молдова счита, че това искане е необходимо, за да се даде възможност на покупателната способност на населението постепенно да се адаптира. Освен това, за да смекчи допълнително икономическото и социалното въздействие на нарастващите разходи за комунални услуги, Молдова ще приложи поетапно въвеждане на намалена ставка на ДДС от 5 % за комуналните услуги за период от три години – от 2037 г. до 2039 г. Съгласно този план всяка година за нов вид комунални услуги ще се прилага намалената ставка на ДДС.

ЕС счита, че целите, обосноваващи искането, могат да бъдат постигнати чрез разработване на мерки, които са в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на ДДС. ЕС счита, че искане за освобождаване от ДДС до 2037 г. не е необходимо с оглед на член 98, параграф 2, буква а) и приложение III, точки 2, 18 и 22 от към Директива 2006/112/ЕО, които предвиждат намалени ставки за комуналните услуги и доставките на електроенергия и вода. Ето защо ЕС приканва Молдова да проучи възможността за прилагане на намалени ставки като алтернатива на освобождаването (което може да доведе до нарушаване на конкуренцията) и да приложи график за незабавно постигане на постепенно привеждане в съответствие с минималните равнища на ЕС. Освен това ЕС припомня, че съгласно Директивата за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията Комисията може да разреши на всяка държава членка да въведе допълнителни освобождавания или намаления поради специфични съображения на политиката. ЕС приканва Молдова да преразгледа предложения от нея график за привеждане на законодателството в съответствие с достиженията на правото на ЕС, като вземе предвид тези съображения.

- б) Преходен период от **пет години**, считано от датата на присъединяване, по отношение на прилагането на освобождаване от ДДС за **селскостопански средства за производство и оборудване**. През този период Молдова ще запази съществуващите освобождавания, за да подпомогне селскостопанския сектор при адаптирането му към фискалните и пазарните условия на вътрешния пазар на ЕС. Молдова обяснява, че тази мярка е от съществено значение, за да се гарантира модернизацията на селскостопанския сектор, намаляването на производствените разходи за първичните производители и укрепването на конкурентоспособността в селските райони. Преходният период ще даде възможност за постепенно привеждане в съответствие с Директива 2006/112/СЕ за ДДС, като същевременно се запази социално-икономическата устойчивост на селскостопанската икономика на Молдова.

ЕС счита, че целите, обосноваващи искането, могат да бъдат постигнати чрез разработване на мерки, които са в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на ДДС. ЕС приканва Молдова да преразгледа искането си и да обмисли алтернативни мерки на политиката в подкрепа на селскостопанския сектор, по-специално чрез процентите на компенсация по единната ставка в рамките на режима на единна данъчна ставка за земеделски производители, които ще бъдат приведени в съответствие с Директивата за ДДС.

Като цяло, с оглед на изложените по-горе причини, ЕС приканва Молдова да преразгледа исканията си за преходен период в букви а) – в), свързани с достиженията на правото на ЕС в областта на ДДС.

В допълнение Молдова отправя искане за следните преходни периоди за **достиженията на правото на ЕС в областта на акцизите**:

- в) Преходен период от **пет години** от датата на присъединяване по отношение на постепенното увеличаване на акцизната ставка за дизеловото гориво, за да се достигне минималното ниво на данъчно облагане в ЕС, приложимо за моторните горива, от 330 EUR на 1 000 литра, както е установено съгласно Директива 2003/96/ЕО за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията.

ЕС взема под внимание това искане. ЕС счита, че предложеният от Молдова график за привеждане на законодателството ѝ в съответствие с достиженията на правото на ЕС следва да бъде преразгледан с оглед на възможните трансгранични последици от тези по-ниски ставки, преди ЕС да може да заеме позиция по това искане. ЕС приканва Молдова да приложи график за съвременно постигане на постепенно привеждане в съответствие с минималните изисквания на ЕС и предлага да се върне към искането, след като този график бъде преразгледан.

Молдова също така отправя искане за следните преходни периоди за достиженията на правото на ЕС в областта на **прякото данъчно облагане**, а именно от Директива (ЕС) 2022/2523 на Съвета във връзка със специалните данъчни режими в рамките на нейните свободни икономически зони и ИТ паркове:

- а) Преходен период от **пет години** от датата на присъединяване по отношение на постепенното премахване на данъчния режим на свободните икономически зони. Този преходен период ще окаже въздействие върху общо 52 икономически оператори, което ще им позволи да приключат съществуващите си операции, както е планирано и съгласно правните договорености с правителството.

- б) Преходен период от **шест години** от датата на присъединяване по отношение на постепенното премахване на данъчния режим за ИТ парковете. Молдова обяснява, че този данъчен режим е замислен като подход, приложим еднократно за ограничен период от време – от 2016 г. до края на 2035 г. Страната счита, че преходният период е необходим, за да могат да се постигнат планираните десет икономически резултата, към които е насочено прилагането на този преференциален данъчен режим.

ЕС взема под внимание това искане. ЕС отправя искане към Молдова да предостави повече информация относно приложимите данъчни режими в свободните икономически зони и ИТ паркове, за да се даде възможност за бъдещи консултации с група „Кодекс за поведение“ (Данъчно облагане на предприятия), с цел да се направи оценка на съответните данъчни режими и да се поясни, че разпоредбите не представляват вредни преференциални данъчни режими или данъчни характеристики с общо приложение в обхвата на Кодекса за поведение. Освен това ЕС иска допълнителна информация относно броя на крайните образувания майки по смисъла на член 3 от Директива (ЕС) 2022/2523 на Съвета, за да установи дали Молдова може евентуално да избере отложено прилагане на правилото за включване на дохода (ПВД) и правилото за печалбите, обложени с по-нисък данък (ППОНД). ЕС изтъква факта, че като страна кандидатка от Молдова се изисква да постигне договорености относно свободните икономически зони и ИТ парковете в съответствие с достиженията на правото на ЕС.

ЕС припомня, че в областта на прякото данъчно облагане законодателството все още не е напълно приведено в съответствие с достиженията на правото на ЕС, включително Директивата за сливанията⁷, Директивата за дружествата майки и дъщерните дружества⁸, Директивата на Съвета относно лихвите и роялтите⁹, Директивата срещу избягването на данъци¹⁰, Директивата по стълб 2¹¹, Директивата относно механизми за разрешаване на спорове¹². ЕС подчертава, че всички данъкоплатци, упражняващи правото си на свободно движение съгласно Договора за функционирането на Европейския съюз, трябва да бъдат третирани еднакво и всяко национално данъчно законодателство, което дискриминира чуждестранните данъкоплатци в сравнение с данъкоплатците, които са местни лица, трябва да бъде премахнато към момента на присъединяването.

⁷ Директива 2009/133/ЕО на Съвета.

⁸ Директива 2011/96/ЕС на Съвета.

⁹ Директива 2003/49/ЕО на Съвета.

¹⁰ Директива 2016/1164/ЕС на Съвета.

¹¹ Директива 2022/2523/ЕС на Съвета.

¹² Директива 2017/1852/ЕС на Съвета.

ЕС отбелязва, че данъчната система на Молдова е с ниска степен на привеждане в съответствие по отношение на административното сътрудничество и данъчното облагане и е умерено подготвена в областта на цифровизацията. ЕС подчертава необходимостта Молдова да осигури адекватен административен капацитет и почтеност на данъчната администрация. ЕС припомня, че е необходимо Молдова да увеличи усилията си за постигане на взаимосвързаност и оперативна съвместимост с данъчните информационни системи на ЕС. ЕС приветства факта, че Молдова разполага със структури и инструменти за борба с корупцията в рамките на данъчната система. ЕС изтъква, че е важно Молдова да продължи усилията за предотвратяване и наказателно преследване на случаи на корупция, свързани с данъчното облагане. Наред с това ЕС насърчава Молдова да укрепи системите за наблюдение на случаите на корупция, свързани с данъчното облагане, и да укрепи капацитета на правоприлагащите институции за разследване и наказателно преследване на тези случаи.

Глава 17 „Икономическа и парична политика“

ЕС приветства факта, че по отношение на паричната политика Молдова е постигнала висока степен на привеждане на законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС относно забраната за привилегирован достъп на публичния сектор до финансови институции. ЕС отбелязва, че законодателството на Молдова частично е приведено в съответствие с достиженията на правото на ЕС относно независимостта на централните банки и забраната за парично финансиране на публичния сектор. ЕС приканва Молдова да предприеме необходимите стъпки, за да гарантира пълното спазване на функционалната, институционалната, личната и финансовата независимост на централната банка. ЕС подчертава необходимостта Молдова да увеличи усилията си, за да гарантира, че целите на Националната банка на Молдова (НБМ) са приведени в съответствие с достиженията на правото на ЕС, и да гарантира пълната лична независимост на управителя на НБМ и на органите за вземане на решения на НБМ, както и че Молдова също така предприема стъпки за изключване на правителствената или парламентарната намеса по отношение на органите и членовете на НБМ. ЕС припомня, че Молдова трябва да гарантира, че НБМ спазва изцяло забраната за парично финансиране и забраната за привилегирован достъп.

Съгласно предвиденото в рамката за преговорите Молдова няма да стане част от еврозоната и Евросистемата веднага след присъединяването си.

ЕС приветства факта, че по отношение на икономическата политика Молдова е постигнала напредък в укрепването на фискалното си управление. ЕС отбелязва частичното привеждане на националното законодателство на Молдова в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **макроикономическите** прогнози, счетоводството и статистиката, числово изразените фискални правила, средносрочните бюджетни рамки, независимите фискални институции, прозрачността на публичните финанси и процедурата при макроикономически дисбаланси. ЕС изтъква, че са необходими допълнителни усилия за подобряване на публичната счетоводна система и държавната финансова статистика на Молдова, за създаване на независима фискална институция и за укрепване на процеса на макроикономическо и бюджетно прогнозиране чрез интегрирана рамка за прогнозиране, както и за укрепване на средносрочната бюджетна рамка. ЕС изтъква, че ще са необходими допълнителни усилия, за да се гарантира навременността и качеството на всички съответни данни в рамките на процедурата при макроикономически дисбаланси. ЕС подчертава, че е необходимо Молдова да приведе своето бюджетно законодателство и практики в съответствие с изискванията, определени в достиженията на правото на ЕС относно националните бюджетни рамки.

ЕС приветства факта, че Молдова разполага със законодателна и институционална рамка за **борба с корупцията** в икономическата и паричната политика. ЕС приканва Молдова да постигне напредък в прилагането на тази рамка и предотвратяването на корупцията, както и по отношение на почтеността на държавните служители.

Глава 19 „Социална политика и заетост“

ЕС отбелязва, че Молдова е постигнала частично съответствие с **Европейския стълб на социалните права**. ЕС отбелязва, че Молдова е ангажирана с политиката и принципите на ЕС, ръководещи социалната политика и политиките по заетостта. ЕС приканва Молдова да работи за по-нататъшно привеждане в съответствие с Европейския стълб на социалните права, включително като приеме нови стратегии, инструменти за събиране на данни и гарантира, че всички налични инструменти се използват за насърчаване на изпълнението и постигането на целите на стълба.

ЕС отбелязва, че Молдова е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **трудовете право**¹³, и насърчава Молдова да продължи да постига по-нататъшно съответствие. Необходимо е по-нататъшно постигане на съответствие в областта на информирането, консултирането и участието на работниците, условията на труд, работното време и трудовото право в областта на транспорта, като същевременно трябва да приключи привеждането в съответствие с достиженията на правото на ЕС относно прехвърлянето на предприятия. Молдова ще трябва да приведе законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на командироването на работници. ЕС подчертава, че е нужно Молдова да укрепи административния капацитет за правоприлагане и инспекции, като постигне съответствие с международните трудови стандарти.

ЕС отбелязва, че Молдова възнамерява да извърши оценка на въздействието, за да определи началната дата за прилагането на Директива 2008/94/ЕО относно закрилата на работниците и служителите в случай на неплатежоспособност на техния работодател.

ЕС отбелязва, че Молдова е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **здравословните и безопасни условия на труд**. ЕС отбелязва също, че е необходимо по-нататъшно привеждане в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на здравословните и безопасни условия на труд, включително с Рамковата директива, Директивата за личните предпазни средства, Директивата за временните или подвижните строителни участъци, Директивата за отраслите, свързани с рудодобива по открит и подземен способ, Директивата за отраслите, свързани с рудодобива чрез сондиране, както и директивите, обхващащи специфични рискове, включително химични, биологични и физически агенти, като Директивата относно експозицията на вибрации, Директивата относно нараняванията с остри предмети в сектора на здравеопазването и болниците, Директивата относно изкуствените оптични лъчения, Директивата относно химичните агенти, Директивата относно азбеста по време на работа и Директивата относно канцерогените, мутагените или токсичните за репродукцията вещества. Трябва да бъде завършено привеждането в съответствие с Директивата относно ръчната обработка на товари, Директивата относно работното място, Директивата относно експлозивната атмосфера, Директивата относно експозицията на шум, Директивата относно електромагнитните полета, Директивата относно четвъртия списък с индикативни гранични стойности на професионална експозиция и Директивата относно петия списък с индикативни гранични стойности на професионална експозиция. ЕС припомня също, че Молдова трябва да приведе законодателството си в съответствие с директивите относно работата на борда на риболовни кораби и относно медицинското обслужване на борда на плавателните съдове. Молдова трябва да гарантира инкорпорирането в националното законодателство и на актуализациите на директивите на ЕС в областта на здравословните и безопасни условия на труд. ЕС отбелязва, че Молдова е частично подготвена по отношение на институционалните аспекти на здравословните и безопасни условия на труд. Страната трябва да укрепи институционалния капацитет за правоприлагане и инспекции, като постигне съответствие с международните трудови стандарти.

¹³ За оценката на достиженията на правото на ЕС относно условията на труд, работното време и командироването на работници в областта на автомобилния транспорт вж. позицията на ЕС по клъстер 4, глава 14 „Транспорт“.

ЕС отбелязва, че Молдова разполага с основна институционална и правна рамка за **социален диалог**. ЕС подчертава, че е необходимо Молдова да укрепи институционалната си рамка в съответствие със стандартите и практиките на ЕС в областта на социалния диалог, да засили както двустранния, така и тристранния социален диалог и да гарантира изграждането на капацитет за социалните партньори.

ЕС отбелязва, че що се отнася до **политиката по заетостта**, Молдова е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС относно общата рамка на икономическите политики, социалната икономика и справедливия преход, както и относно схемите за подпомагане на заетостта и младежката заетост. ЕС припомня необходимостта от по-нататъшно укрепване на активните мерки на пазара на труда и схемите за подкрепа на заетостта, особено за младите хора, дългосрочно безработните и уязвимите групи, включително работниците с увреждания. Молдова следва също така да укрепи институционалния си капацитет за изпълнение на тези мерки. Освен това Националната агенция по заетостта следва да бъде укрепена и да ѝ се даде възможност да реагира на структурни промени в търсенето на работна ръка.

По отношение на справедливия преход ЕС припомня, че Молдова трябва да гарантира подход, обхващащ цялото общество и всички равнища на управление, при изпълнението на стратегията „ЕС 2030“ и най-важното – ангажиментите за смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптиране към него до 2050 г., както и за намаляване на емисиите, като се обърне специално внимание на разпределителното въздействие на прехода към неутралност по отношение на климата върху най-уязвимите групи от населението, без да се пренебрегва никой.

ЕС отбелязва, че Молдова е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС относно институционалните аспекти на **социалната закрила и социалното приобщаване**. Освен това ЕС отбелязва, че Молдова е постигнала частично съответствие с политиката на ЕС в областта на дългосрочните грижи и закрилата и грижите за децата. ЕС приканва Молдова да укрепи системата за социална закрила и да подобри достъпа до нея, по-специално чрез подобряване на адекватността, покритието и целенасочеността на социалните обезщетения, с акцент върху децата, домакинствата с ниски доходи и хората с увреждания, и чрез прилагане на всеобхватни стратегии за намаляване на бедността и за социално приобщаване. Освен това ЕС приканва Молдова да постигне напредък в деинституционализацията и да продължи да насърчава независимия живот на хората с увреждания, включително възрастните хора с увреждания и децата с увреждания, в съответствие с принципите на ЕС за услуги в общността и правата на детето, както и да доразвие услугите си за грижи за деца. ЕС приканва Молдова да гарантира справедлив и финансово приемлив достъп до висококачествени услуги за дългосрочни грижи за всички нуждаещи се, наред с подкрепа за лицата, полагащи неформални грижи.

ЕС отбелязва, че Молдова е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **недискриминацията** и равенството между жените и мъжете в областта на заетостта и социалната политика. ЕС приканва Молдова да продължи да привежда законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС и да вземе мерки по тези въпроси, наред с другото по отношение на разликата в заплащането на жените и мъжете и недостатъчното представителство на жените в секторите, в които преобладават мъжете. ЕС приканва Молдова да гарантира прилагането на необходимите мерки и ефективното равенство между жените и мъжете в областта на заетостта и социалната политика.

ЕС отбелязва, че институционалната и законодателната рамка на Молдова частично е приведена в съответствие с достиженията на правото на ЕС относно **Европейския социален фонд (ЕСФ)**. ЕС приканва Молдова да укрепи капацитета на държавните органи, за да се гарантира готовността им да управляват ЕСФ.

ЕС отбелязва, че Молдова е въвела мерки и програми за **борба с корупцията в социалната област и в областта на заетостта**, и изтъква, че следва да се гарантира прилагането и ефективността на тези мерки, както и засиленото сътрудничество между правоприлагащите агенции. Необходимо е по-нататъшно привеждане в съответствие с достиженията на правото на ЕС относно защитата на лицата, сигнализиращи за нередности, наред със стъпките за повишаване на почтеността в рамките на инспекциите по труда и отчетността при инспекциите по труда. Комисията приканва молдовските власти да дадат приоритет на прилагането на антикорупционни гаранции и механизми за надзор, по-специално чрез укрепване на административния капацитет във всички съответни институции.

Глава 20 „Политика за предприятията и промишлена политика“

ЕС отбелязва, че Молдова е постигнала частично съответствие с **хоризонталните аспекти на промишлената политика на ЕС**, по-специално по отношение на цифровизацията, екологичния преход и устойчивостта. ЕС приканва Молдова да продължи да се стреми към привеждане в съответствие с тези хоризонтални аспекти, по-специално в областта на декарбонизацията и икономическата сигурност. ЕС насърчава страната да продължи усилията си за насърчаване на социалното предприемачество и корпоративната социална отговорност.

ЕС подчертава широкия стратегически промишлен подход на Молдова, насочен към инвестициите и регионалното секторно развитие. ЕС приканва Молдова да засили интернационализацията на МСП и клъстерите чрез засиленото им участие в програми на ЕС. ЕС отбелязва, че в областта на **политиката и инструментите за предприятия** Молдова е постигнала частично съответствие с политиката и инструментите на ЕС за МСП. Страната доказва наличието на съгласувана политическа рамка и стратегия за МСП. ЕС подчертава, че Молдова трябва да преразгледа определенията си за МСП. ЕС приканва Молдова да проучи възможностите в рамките на програмата „Единен пазар“, включително инициативите за сътрудничество между клъстерите, мрежата „Enterprise Europe“ и програмата „Еразъм за млади предприемачи“. Освен това ЕС приканва Молдова да осигури пълно съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на забавените плащания, тъй като предложението за регламент на ЕС се основава на Директивата за забавените плащания.

ЕС отбелязва, че Молдова е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС по конкретни промишлени инициативи. ЕС приканва Молдова да подобри допълнително устойчивостта, по-специално в туризма, текстилната промишленост и строителството, както и управлението на данните и събирането на данни в туризма. Освен това ЕС приканва Молдова да увеличи усилията си, особено в секторите, в които е необходимо по-нататъшно привеждане в съответствие с достиженията на правото на ЕС, включително строителството, минното дело, суровините от критично значение, отбраната и стоманодобивната промишленост.

ЕС приветства наличието в Молдова на институции и стратегии за борба с корупцията в областта на промишлеността и предприятията. ЕС приканва Молдова да продължи усилията си в борбата с корупцията, по-специално чрез интегриране на почтеността в рамките на предприятията в националните стратегии и регионалните платформи.

Глава 25 „Наука и научни изследвания“

Що се отнася до **политиката за научни изследвания и иновации**, ЕС приветства пълното асоцииране на Молдова с водещата рамкова програма на Съюза за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ и изразява задоволство, че страната е на правилен път да постигне по-голямо участие в рамковата програма. ЕС обаче приканва Молдова да увеличи участието на частния сектор в програмата, особено на иновативните МСП.

ЕС приветства факта, че Молдова напредва добре към интегрирането си в европейското научноизследователско пространство (ЕНП), като страната следва да продължи активното си участие в съответните форуми и действия на ЕНП. ЕС приканва Молдова да продължи да укрепва капацитета си за по-нататъшно интегриране в ЕНП, включително наличието на всеобхватна национална институционална рамка с ясно разпределение на отговорностите, както и подходящ персонал. Освен това ЕС приканва Молдова постепенно да увеличи равнището на инвестициите в научни изследвания и иновации, включително чрез увеличаване на публичното финансиране.

ЕС насърчава Молдова да продължи работата си по изпълнението на стратегията за интелигентна специализация и националната стратегия за развитие, за да подобри своята екосистема за научни изследвания и иновации.

ЕС припомня, че Молдова следва да подобри резултатите в Европейския сравнителен доклад за иновациите (ЕСДИ).

ЕС приветства наличието в Молдова на правна и институционална рамка за **борба с корупцията в областта на научните изследвания и науката**. ЕС изтъква, че Молдова трябва да укрепя рамката и нейната ефективност чрез систематично събиране и анализ на статистически данни, свързани с корупцията, подобрени механизми за откриване и санкциониране, както и да продължи редовното наблюдение, за да се гарантира ефективно прилагане в областта на научните изследвания и иновациите.

Глава 26 „Образование и култура“

ЕС отбелязва, че Молдова е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на образованието и обучението. ЕС изразява задоволство от интереса на Молдова за присъединяване към програмата „Еразъм+“. ЕС подчертава, че е необходимо Молдова да поддържа достатъчен бюджет за образование в съответствие със своите амбиции и цели. ЕС приканва Молдова да положи допълнителни усилия по отношение на събирането на данни и използването на информационната система за управление на образованието за създаване на политики, като се гарантира пълна оперативна съвместимост между подсекторите на образованието и редовно публично докладване. ЕС подчертава, че е необходимо Молдова да положи допълнителни усилия, за да гарантира достъпа до образование и грижи в ранна детска възраст и тяхната устойчивост, както и да осигури непрекъснат, приобщаващ и финансово приемлив достъп до качествено образование и грижи за всички деца, включително в селските райони и районите с недостатъчно обслужване. ЕС приканва Молдова да продължи да полага усилия за въвеждане на основано на компетентности образование, за подкрепа на учителите и обучителите чрез подходящи инструменти и обучение с оглед на ефективното предоставяне на висококачествено образование и за укрепване на цифровите умения.

В областта на висшето образование ЕС също така приканва Молдова да изпълни изцяло ключовите ангажименти от Болоня и да постигне съответствие с Комюникето от Тирана и Римското комюнике, по-специално по отношение на социалното измерение и академичните ценности. ЕС припомня, че Молдова трябва да реализира достатъчен напредък за постигане на целите, определени в рамките на европейското пространство за висше образование, и да въведе система за мониторинг, която надеждно проследява тези цели.

ЕС отбелязва, че Молдова е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **професионалното образование и обучение** (ПОО) и уменията, свързани с пригодността за заетост, и ученето през целия живот. ЕС подчертава, че е необходимо Молдова да осигури достатъчно ресурси за оптимизиране на системата на ПОО в съответствие с нуждите на пазара на труда, като повиши участието на момичетата и уязвимите групи, включително чрез изграждане на капацитет и увеличаване на броя и качеството на учителите в ПОО. ЕС приканва Молдова да засили координацията на ученето през целия живот и да разшири възможностите за него. ЕС приканва Молдова също така да насърчава възприемането на микроудостоверения и да обмисли създаването на индивидуални сметки за обучение. ЕС приветства членството на Молдова в Европейския алианс за професионална подготовка и приканва Молдова в рамките на това участие да изпълни Препоръката на Съвета от 2018 г. относно Европейска рамка за качествено и ефективно чиракуване.

ЕС приветства добрия напредък на Молдова по отношение на **младежта**, като същевременно отбелязва, че е постигнато частично съответствие с приложимите достижения на правото на ЕС. ЕС приканва Молдова да продължи да отдава приоритетно значение на младежката работа и участието на младите хора и да продължи да се придържа към Европейската програма за младежката работа като основни цели. Освен това ЕС приканва Молдова да гарантира ефективното изпълнение на стратегическите цели на национално и местно равнище.

ЕС отбелязва, че Молдова е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **спорта**, и изтъква, че Молдова трябва да продължи привеждането на законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на спорта и да засили мерките за почтеност в спорта, включително борбата с допинга, доброто управление и предотвратяването на уреждането на изхода от спортни срещи.

ЕС отбелязва, че Молдова е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **културата**. ЕС приканва Молдова да изпълни националната стратегия в областта на културата и културното наследство за периода 2025 – 2035 г. ЕС приканва Молдова да приеме ясни, прозрачни и ефективни мерки за защита на културното наследство и за борба с трафика и да гарантира тяхното прилагане. ЕС приканва Молдова да продължи да предоставя на културните и творческите организации и специалисти възможности за сътрудничество с колегите им в държавите от ЕС, по-специално като участва в програмата на ЕС за подкрепа на секторите на културата и творчеството. Във връзка с това ЕС приветства подписването от Молдова на споразумение за асоцииране на страната към „Творческа Европа“ – водещата програма на Съюза в подкрепа на секторите на културата и творчеството, считано от 1 януари 2026 г., за да се даде възможност на молдовските организации от секторите на културата и творчеството да се възползват от поканите за представяне на предложения, публикувани в рамките на програмата.

ЕС приветства напредъка на Молдова в **борбата с корупцията в образованието, младежта, спорта и културата** по отношение на правоприлагането, изграждането на институционален капацитет и отчетността във всички сектори.

Глава 29 „Митнически съюз“

ЕС приветства факта, че Молдова е постигнала частично съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на **митническото законодателство**. ЕС оценява положително високата степен на привеждане на Митническия кодекс на Молдова в съответствие с Митническия кодекс на Съюза.

ЕС подчертава, че е необходимо Молдова да продължи да привежда **правната си рамка** в съответствие с достиженията на правото на ЕС в тази област. По-специално Молдова следва да продължи да привежда националното си законодателство в съответствие с Митническия кодекс на Съюза и съответното вторично законодателство, както и с друго митническо законодателство на Съюза, като например относно митническите освобождавания, защитата на правата върху интелектуалната собственост, осъществявана от митническите органи, културните ценности, контрола на паричните средства, прекурсорите и изделията с двойна употреба. Молдова следва постепенно да премахне преходните разпоредби, предвидени в Митническия кодекс на Молдова, включително разпоредбите за третиране на чуждестранни стоки в свободни зони, приложими за дружествата, установени в тези зони, преди 1 януари 2024 г.

Що се отнася до евентуалното искане за бъдещ преходен период, свързано с митническия режим за третиране на несъюзни стоки в свободни зони за местни лица, установени в тези зони преди 1 януари 2024 г., ЕС счита, че такава дерогация за ограничен брой дружества не е необходима с оглед на член 247 от Митническия кодекс на Съюза, в който се установяват процедурите за третиране на несъюзни стоки в свободни зони, за да се гарантира ефективен митнически надзор. Ето защо ЕС приканва Молдова възможно най-скоро да приведе процедурите за третиране на чуждестранни стоки в свободни зони в съответствие с разпоредбите на Митническия кодекс на Съюза без изключения за конкретни дружества.

ЕС приветства факта, че Молдова е постигнала достатъчен **административен и оперативен капацитет** за изпълнение на текущите ѝ митнически задачи. С оглед на нарастващите отговорности и бъдещите задължения, произтичащи от прилагането на достиженията на правото на ЕС, ЕС приканва Молдова да укрепи административния и оперативния си капацитет, включително рамката си за борба с корупцията, в митниците. ЕС приветства реорганизацията на митническата служба, насочена към оптимизиране на вътрешната организация чрез централизиране на някои функции, като анализ на риска, последващо митническо оформяне и одит, и подобряване на разпределението на задачите и задълженията. ЕС подчертава необходимостта Молдова да продължи да автоматизира митническите процеси, както и да разработва и модернизира своите митнически ИТ системи в съответствие с изискванията на ЕС, за да се даде възможност за оперативна съвместимост с цифровата митническа среда на ЕС. ЕС припомня, че е необходимо Молдова да задели достатъчно финансови и човешки ресурси за текущото и планираното развитие в областта на информационните технологии, включително развитието, свързано със следващите етапи на цифровата митническа среда на ЕС.

ЕС приветства факта, че Молдова разполага със структури и мерки за **борба с корупцията в митническата област**, но изтъква, че тези мерки трябва да бъдат засилени с оглед на присъединяването. ЕС подчертава, че е необходимо Молдова да разполага с подходящ административен и оперативен капацитет и да гарантира интегритета на митническата администрация, както и необходимата инфраструктура в централните и местните митнически служби, за да прилага митническото си законодателство и ефективно да контролира и наблюдава трансграничните движения.

ЕС подчертава, че е важно да се засили сътрудничеството с Европейската служба за борба с измамите (OLAF) и държавите – членки на ЕС, с цел разкриване, разследване и борба с предполагаемите трансгранични митнически измами и други незаконни дейности.

* * *

Предвид сегашното състояние на подготовката на Молдова и при условие че Молдова изпълни междинните критерии по клъстер 1, ЕС отбелязва, че, с разбирането, че Молдова трябва да продължи да осъществява напредък в привеждането на законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС по следните глави, както и в тяхното прилагане, и без да се засягат допълнителните условия, установени в допълнителните критерии, определени за клъстер 3, те могат да бъдат временно затворени едва след като ЕС изрази съгласие, че са изпълнени следните критерии:

Глава 10 „Цифрова трансформация и медии“

- Молдова да е на напреднал етап на постигане на съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на електронните съобщения, включително разпоредбите относно независимостта на националния регулаторен орган, цифровите услуги и пазари, цифровото доверие и киберсигурността, данните, полупроводниците, изкуствения интелект и аудио-визуалните медийни услуги.
- Молдова да демонстрира, че разполага с достатъчен административен капацитет за прилагане на националното законодателство, приведено в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на електронните комуникации, цифровите услуги и пазари, цифровото доверие и киберсигурността, данните, полупроводниците, изкуствения интелект и аудио-визуалните медийни услуги. Към момента на присъединяването Молдова да гарантира пълно спазване на изискванията на достиженията на правото на ЕС в областта на медиите, за да бъдат обезпечени свободата и плурализмът на медиите. Молдова да гарантира също пълна независимост на съответните национални регулаторни органи към момента на присъединяването.

Глава 16 „Данъчно облагане“

- Молдова да е на напреднал етап на постигане на съответствие с достиженията на правото на ЕС в областите, изискващи по-нататъшно привеждане в съответствие, по-специално в областта на прякото и косвеното данъчно облагане, включително ДДС, акцизите, данъчното облагане на автомобилите, както и при административното сътрудничество в областта на данъчното облагане. Това включва приемане и прилагане на график за постепенно привеждане в съответствие с правилата на ЕС в областта на ДДС и акцизите върху енергийните продукти, алкохола и алкохолните напитки и обработения тютюн, като се гарантира привеждане в съответствие с обхвата, освобождаванията и минималните ставки. Това включва също приемането и прилагането на правила относно обмена на информация, борба със злоупотребите и данъчно облагане на предприятията.
- Молдова да демонстрира, че разполага с подходящ административен капацитет с високи стандарти на почтеност в данъчната администрация, както и с необходимата инфраструктура на централно и местно равнище, за да прилага данъчното законодателство и да гарантира ефективно събиране на данъците и постоянни усилия за борба с корупцията в данъчната администрация. Молдова да демонстрира, че централното бюро за връзка и централното акцизно бюро за връзка разполагат с подходящи структури и договорености, за да имат достатъчно персонал и да функционират към момента на присъединяването.
- Молдова да постигне достатъчен напредък в разработването на поддържащите информационни системи на данъчната администрация, включително тези, свързани с взаимосвързаността и оперативната съвместимост със съответните системи на ЕС – включително системите за администриране на ДДС и акцизи – и в създаването на необходимите информационни системи за административно данъчно сътрудничество и обмен на информация в областта на данъчното облагане.

Глава 17 „Икономическа и парична политика“

- Молдова да приведе правната си рамка в съответствие с достиженията на правото на ЕС, за да гарантира пълната независимост на централната банка, забраната за парично финансиране на публичния сектор и за привилегирован достъп и да даде възможност за пълното интегриране на централната ѝ банка в Европейската система на централните банки.
- Молдова да приведе правната си рамка в съответствие с изискванията на ЕС за националните бюджетни рамки.

Глава 19 „Социална политика и заетост“

- Молдова да приведе законодателството си в областта на трудовото право и здравословните и безопасни условия на труд в съответствие с достиженията на правото на ЕС и да демонстрира, че до датата на присъединяване ще бъдат създадени необходимите административни структури и капацитет за изпълнение, така че да се прилагат правилно достиженията на правото на ЕС в областта на трудовото право и здравословните и безопасни условия на труд, по-специално чрез укрепване на системата на инспекциите по труда.
- Молдова да постигне съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на социалната закрила, недискриминацията и равенството между жените и мъжете в областта на заетостта и социалната политика и да демонстрира, че към момента на присъединяването ще бъдат създадени подходящи административни структури, административен капацитет и капацитет за правоприлагане.
- Молдова да демонстрира, че разполага с подходящ административен капацитет, за да се гарантира ефективното въвеждане и прилагане на законодателството и рамката на политиката в областта на заетостта и социалните политики, включително капацитет за планиране и оперативен капацитет, за да стимулира ефективен социален диалог, както и да обезпечи бъдещото управление на Европейския социален фонд.

Глава 20 „Политика за предприятията и промишлена политика“

- Молдова да въведе и да започне да прилага всеобхватна промишлена стратегия в съответствие с политиките на ЕС в тази област.
- Молдова да демонстрира, че разполага с подходящ административен капацитет и равнище на координация между съответните министерства и агенции.

Глава 25 „Наука и научни изследвания“

- Молдова да демонстрира, че разполага с необходимия капацитет за изпълнение, за да гарантира увеличаване на инвестициите в научните изследвания и науката, по-специално публично финансиране.
- Молдова да демонстрира, че е въвела структури за укрепване на екосистемите за научни изследвания и иновации, включително изпълнението на стратегията „Интелигентна Молдова“ за периода 2024 – 2027 г., и мерки за засилване на сътрудничеството между частния и публичния сектор в областта на научните изследвания и иновациите.
- Молдова да изпълни националната програма за научни изследвания и иновации за периода 2024 – 2027 г., по-специално в подкрепа на по-нататъшната интеграция в европейското научноизследователско пространство.

Глава 26 „Образование и култура“

- Молдова да демонстрира, че е въвела необходимата институционална и политическа рамка и съответното бюджетно планиране, и мерки за борба с корупцията, насочени към постигане на целите на политиката на ЕС в областта на образованието и обучението, включително професионалното образование и обучение, младежта, спорта и културата. Това включва мерки за преодоляване на несъответствието с целите, определени в рамките на европейското пространство за образование, и постепенно изграждане на надеждна и оперативно съвместима система за мониторинг, която проследява резултатите във всички подсектори на образованието.

Глава 29 „Митнически съюз“

- Молдова да е на напреднал етап на постигане на съответствие с областите, изискващи по-нататъшно привеждане в съответствие, по-специално с Митническия кодекс на Съюза и съответното вторично законодателство, както и с друго митническо законодателство на Съюза относно митническите освобождавания, защитата на правата върху интелектуалната собственост, осъществявана от митническите органи, културните ценности, контрола на паричните средства, прекурсорите и изделията с двойна употреба.
- Молдова да демонстрира, че разполага с подходящ административен и оперативен капацитет с високи стандарти за почтеност и ефективност на митническата администрация, както и с необходимата инфраструктура в своите централни, регионални и местни митнически служби, за да прилага митническото си законодателство, ефективно да контролира и наблюдава трансграничните движения и да гарантира, че се полагат постоянни усилия за борба с корупцията в митническия сектор.
- Молдова да демонстрира достатъчен напредък в подготовката и разработването на цифровите митнически системи, необходими за прилагането на Митническия кодекс на Съюза и на друго митническо законодателство на Съюза, чрез изготвянето и приемането на национална информационна стратегия и план за изпълнение за митниците и осигуряване на необходимите бюджетни и човешки ресурси, позволяващи разработването на тези цифрови митнически системи и тяхната оперативна съвместимост с цифровата митническа среда на ЕС.

* *

Наблюдението на напредъка в постигането на съответствие с достиженията на правото на ЕС и съответните европейски стандарти и тяхното прилагане ще продължи по време на преговорите. ЕС подчертава, че ще следи с особено внимание развитието по всички конкретни въпроси, посочени по-горе, за да гарантира, че Молдова притежава необходимия административен капацитет и е в състояние да приключи привеждането в съответствие на законодателството във всички области по този клъстер, както и да гарантира по-нататъшния напредък в изпълнението и осигуряването на спазването. Необходимо е да се отдели особено внимание на връзките между настоящия клъстер и други преговорни клъстери. Окончателна оценка на съответствието на законодателството на Молдова с достиженията на правото на ЕС и съответните европейски стандарти, както и на капацитета на страната да ги прилага, може да бъде направена едва на по-късен етап от преговорите. Освен цялата информация, която ЕС може да изиска с оглед на преговорите по този клъстер и която трябва да бъде предоставена на Конференцията, ЕС прикани Молдова редовно да представя на Съвета за асоцииране подробна писмена информация за напредъка в прилагането на достиженията на правото на ЕС.

Като се имат предвид всички посочени по-горе съображения, в подходящ момент ще е необходимо Конференцията да се занимае отново с този клъстер.

Освен това ЕС припомня, че е възможно между 7 октомври 2026 г. и приключването на преговорите към достиженията на правото на ЕС да се добавят нови елементи.